

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **F. F.**, narozen X
státní příslušník Senegalské republiky
bytem X

zastoupen advokátkou Mgr. Ivanou Sonko
sídlem U Kříže 625/9, Jinonice, Praha 5

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Nusle, Praha 4

o **žalobě proti rozhodnutí** žalované ze dne 21. 9. 2023, č. j. MV-136746-4/SO-2023,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaná zamítla jeho odvolání a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 23. 6. 2023, č. j. OAM-5018-11/PP-2023
Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

(dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž ministerstvo (i) podle § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 240/2022 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítlo žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU na území ČR, neboť žalobce nebyl v době podání žádosti oprávněn pobývat na území ČR; (ii) stanovilo žalobci lhůtu 30 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí k vycestování z území ČR; a (iii) vyloučilo odkladný účinek odvolání proti druhému výroku.

2. **Žalobce** se závěry správních orgánů nesouhlasí. Namítá, že podnikl dostatečné kroky k legalizaci svého pobytu a správní orgány je nezohlednily. Žalobci svědčí důvody pro setrvání na území ČR – zhoršená bezpečnost situace v zemi původu a skutečnost, že na území ČR má družku a sociální vazby od roku 2016. Žalobce odkázal na část napadeného rozhodnutí, kde je citována judikatura Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), z níž plyne, že zásahem do soukromého a rodinného života by mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by svou délkou dosáhl intenzity nepřiměřeného zásahu. Výjimkou by byl pouze případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinné či osobní vazby byla již pouhá nutnost vycestování. V tomto kontextu považuje žalobce nutnost vycestování z území ČR za nepřiměřený zásah do své rodinné a osobní vazby.
3. Zjištěný skutkový stav je podle žalobce neobjektivní a napadené rozhodnutí nepřiměřené situaci. Po celou dobu trvaly závažné důvody, které mu bránily ve vycestování z ČR. Než ztratil oprávnění k pobytu, naplňoval zákonné atributy a plnil účel pobytu. Žádost o přechodný pobyt podal opožděně, protože onemocněl (Covid-19 s vysokými horečkami) a byl mu doporučen klid na lůžku. Neprodleně po odpadnutí této překážky učinil kroky k legalizaci svého pobytu. Nyní žalobce na území ČR pobývá na základě dosud neskončeného řízení o žádosti o vízum strpění.
4. Podle judikatury NSS je třeba zohlednit, zda je zásah do soukromého života účastníka řízení nezbytný a přiměřený ve vztahu ke skutečnostem, které jej mají odůvodňovat. Je třeba posoudit přiměřenost zastavení řízení o žádosti, zejména jaké důvody bránili účastníkovi řízení v podání žádosti v zákonné lhůtě, pro jaký účel mu byl povolen pobyt, k jak výraznému překročení zákonné lhůty došlo a zda okolnosti případu nasvědčují tomu, že by se mohlo jednat o snahu mařit či ztěžovat činnost správního orgánu. Jen bude-li zachována nezbytnost a proporcionalita, bude legitimní po něm žádat, aby opustil území. Žalovaná tedy měla posuzovat přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Ze spisu neplyne, že by se žalobce snažil ztížit postup správního orgánu. Za daných okolností postrádá racionální opodstatnění trvat na tom, aby žalobce opustil území ČR a podával novou žádost.
5. Žalovaná nedostatečně zjistila a vyhodnotila skutkový stav, nezohlednila ve vzájemných souvislostech veškeré skutečnosti a tvrzení žalobce, které byly důvodem podání odvolání, a nezohlednila obsah spisu a fakt, že řízení probíhá v době, kdy je v zemi původu kritická politická situace a osobní svoboda a život žalobce coby člena strany PASTEF by byly ohroženy. Hlavním důvodem podání žaloby je absolutní nepřiléhavost posouzení osobní situace žalobce. S ohledem na negativní dopad do soukromého a rodinného života žalobce a obavy o jeho život není naplněn důvod pro zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. i)

bodů 1 zákona o pobytu cizinců. Žalobce z objektivních důvodů nemůže do země původu vycestovat.

6. **Žalovaná** ve vyjádření k žalobě s ohledem na totožnost žalobních a odvolacích námitek odkázala na napadené rozhodnutí. Uvedla, že na základě shromážděných podkladů bylo zjištěno, že žalobce není oprávněn k pobytu na území ČR a je tedy dán důvod pro zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1 zákona o pobytu cizinců. Žalobce na území pobýval naposledy na základě udělené zaměstnanecké karty. Dne 15. 2. 2023 byl žalobci udělen výjezdní příkaz, který nerespektoval, a dne 3. 4. 2023 podal projednávanou žádost. K námitce nesprávného posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života žalovaná uvedla, že v případě zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu podle § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1 zákona o pobytu cizinců se přiměřenost dopadů do soukromého a rodinného života neposuzuje, protože lze předpokládat, že tímto rozhodnutím k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života nedojde. Žalobce navíc společný život založil v době, kdy byl jeho pobytový status nejistý. Tvrzené nebezpečí v zemi původu hodnotí žalovaná jako nedůvodné. Ani tvrzení, že žalobce podal žádost opožděně kvůli onemocnění nebylo prokázáno. V projednávané věci byly splněny veškeré podmínky pro zamítnutí žádosti žalobce, napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci, je řádně odůvodněno a v souladu s právními předpisy. Žalobu proto žalovaná navrhuje jako nedůvodnou zamítnout.
7. **Žalobce** v replice nad rámec argumentace uplatněné v žalobě uvedl, že žalovaná postupovala formálně a nerespektovala zásady správního řízení, zejména § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), který požaduje, aby bylo přijaté řešení v souladu s veřejným zájmem a odpovídalo okolnostem daného případu. Žalobce předpokládá, že nemůže být ve veřejném zájmu, aby mu byla zrušena platnost povolení k trvalému pobytu. Žalovaná dále v rozporu s § 3 správního řádu nezjistila stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, nepřihlédla ke specifickým okolnostem jeho případu, nezabývala se přiměřeností rozhodnutí a dospěla k nesprávnému závěru. Napadené rozhodnutí zasáhlo do jeho soukromého a rodinného života, aniž by zde byla dána skutečně naléhavá potřeba, která by zásah ospravedlnila. Napadené rozhodnutí znamená definitivní přerušování rodinných vazeb žalobce. Družka žalobce má právo realizovat rodinný život na území ČR, aniž by žalobce byl vystaven ohrožení v zemi původu. Žalobce se v ČR dávno asimiloval a je rodinným příslušníkem své družky (bývalé manželky). Má zde i přítele a další sociální vazby. Aby mohl se svou družkou pobývat na území ČR, vzdal se pobytového oprávnění v I.
8. Podáním ze dne 12. 2. 2024 žalobce žalobu doplnil o novinové články týkající se politické situace v zemi původu a člena strany PASTEF, který odešel do exilu v M.

Jednání

9. Na jednání dne 11. 11. 2025 účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích, přičemž shodně poukázali na to, že po zrušení napadeného rozhodnutí zdejším soudem žalovaná zrušila prvostupňové rozhodnutí a vrátila věc ministerstvu k novému projednání.
10. Žalobce dále odkázal na písemné vyhotovení žaloby, přičemž zopakoval, že napadené a prvostupňové rozhodnutí jsou nepřiléhavá vzhledem k rodinné, společenské a sociální situaci žalobce. V zemi jeho původu je situace stále nestabilní, jedná se o zemi s velmi těžkou ekonomikou a turbulentními politickými změnami. Vztah s družkou se vyvíjí od roku 2016.

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

Žalobce již nemá žádného z rodičů, nemá sourozence, v roce 2024 zemřel jeho nejstarší syn a s první ženou je rozveden. Má dvě děti, které jsou dospělé a žijí samostatně. Po smrti otce připadlo dědictví nevlastním sourozencům žijícím v zemi původu, takže žalobce tam nemá ani žádné majetkové vazby. Jediný, koho má, je jeho družka. Vztah druh-družka je v ČR velmi častý. Kromě toho se s družkou oba blíží do druhé poloviny života. V ČR mají pevné zázemí. Vycestování žalobce bude pro jejich vztah fatální. Žalobce je v zemi původu členem významné rodiny umělců, je bubeníkem a v ČR předává tuto svou znalost dále. Učí hru na bubny, podílí se na workshopech, spolupracuje na různých kulturních aktivitách, například se svou skupinou. Dále se podílí na dobročinných akcích, pomáhá v domovech pro seniory. K otázce oprávněnosti pobytu v době, kdy požádal o pobytové oprávnění, žalobce uvedl, že v té době on a družka trpěli onemocněním Covid-19 a žalobce musel zůstat v karanténě. Jakmile to bylo možné, požádal o udělení přechodného pobytu. Zamítnutí jeho žádosti z důvodu aplikace § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1 zákona o pobytu cizinců je s ohledem na mezinárodní závazky ČR nepřiměřené.

11. Žalovaná odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a judikaturu NSS. Napadené rozhodnutí je ze září 2023 a důvodem zamítnutí žádosti žalobce byla skutečnost, že nebyl oprávněn pobývat na území. Ustanovení § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců podle ustálené rozhodovací praxe NSS zcela odpovídá právu EU a je v souladu s mezinárodními závazky. Odvolací námitky byly velmi obecné, žádná konkrétní tvrzení v nich obsažena nebyla, kromě toho, že důvodem podání žádosti je vztah s družkou. Bylo pouze obecně namítnuto, že žalobce má na území sociální a ekonomické zázemí a že se nemůže do země původu vrátit. S těmito námitkami se žalovaná vypořádala. Zpráva o situaci v zemi původu či lékařská zpráva předloženy nebyly. Soud je přitom vázán skutkovým stavem existujícím k datu vydání napadeného rozhodnutí a události nastalé po tomto datu nemohou být přičítány žalovanému k tíži.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

12. Žalobce podal dne 3. 4. 2023 žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana EU, a to jako druh paní M. F., narozené dne X. K žádosti doložil mimo jiné kopii „smlouvy o podnájmu“ uzavřené dne 1. 4. 2022 s jeho družkou, tři snímky obrazovky mobilního telefonu se společnými fotografiemi datované 16., 21. a 22. ledna („janv.“) a dvě nedatované společné fotografie.
13. Ve výpisu z evidence cizinců s povoleným pobytem na území ČR je družka žalobce uvedena jako žalobcova manželka od 24. 11. 2017 do 21. 9. 2020. Žalobce sám v žádosti o přechodný pobyt uvádí, že manželství bylo dne 20. 8. 2020 rozvedeno rozsudkem Okresního soudu Praha-východ, č. j. 36 C 171/2020-47. Rozvod potvrzuje i čestné prohlášení družky žalobce ze dne 22. 5. 2023, které žalobce doložil dne 24. 5. 2023.
14. Z výpisů z evidence cizinců s povoleným pobytem na území ČR dále vyplývá, že žalobce na území ČR v minulosti pobýval na základě povolení k přechodnému pobytu (od 26. 8. 2019), povolení k dlouhodobému pobytu (od 2. 6. 2021 do 31. 8. 2021) a zaměstnanecké karty, která mu byla vydána s platností od 27. 10. 2021 do 26. 10. 2023, avšak její platnost zanikla dne 30. 7. 2022.
15. Z fotokopie cestovního dokladu žalobce dále plyne, že žalobci byl vydán výjezdní příkaz s platností od 8. 8. 2022 do 28. 9. 2022.

16. Podle karty žadatele ev. č. X podal žalobce dne 27. 9. 2022 žádost o mezinárodní ochranu, která byla rozhodnutím ministerstva ze dne 13. 12. 2022 zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal dne 17. 1. 2023 žalobu, které soud usnesením ze dne 6. 2. 2023 nepřiznal odkladný účinek. Soudu je z jeho činnosti známo, že žaloba byla rozsudkem zdejšího soudu ze dne 29. 3. 2023, č. j. 40 Az 3/2023-32, zamítnuta a kasační stížnost žalobce nepodal.
17. Žalobci byl poté podle fotokopie jeho cestovního dokladu vydán výjezdní příkaz s platností ode dne 15. 2. 2023 do dne 1. 3. 2023.
18. Dne 6. 4. 2023 bylo se žalobcem zahájeno řízení o správním vyhoštění.
19. Žalobce dne 18. 4. 2023 podal žádost o překlenovací štítek, které ministerstvo nevyhovělo, jak plyne z jeho sdělení ze dne 4. 5. 2023. Jedním z důvodů bylo, že ministerstvo nemělo za prokázanou existenci trvalého partnerského vztahu žalobce s jeho družkou.
20. Žalobce poté dne 24. 5. 2023 žádost doplnil o zmíněné čestné prohlášení jeho družky a další nedatované společné fotografie. Dne 29. 5. 2023 obdrželo ministerstvo přípis, jímž žalobce sděluje, že nebyl při pobytové kontrole dne 25. 5. 2023 zastižen v místě pobytu kvůli své hudební výuce.
21. Prvostupňovým rozhodnutím ministerstvo rozhodlo tak, jak je uvedeno v bodu 1 tohoto rozsudku. V odůvodnění uvedlo, že žalobce žádá o vydání povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana EU podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Pro tyto osoby přitom § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců stanoví dodatečné negativní podmínky: žádost je třeba zamítnout, pokud v době jejího podání není cizinec oprávněn pobývat na území, setrvává zde na základě výjezdního příkazu, nebo je držitelem krátkodobého víza (s výjimkou krátkodobého víza vydaného podle § 20). Se zemí původu žalobce nemá ČR bezvízový styk. Ministerstvo shrnulo pobytovou historii žalobce, přičemž doplnilo, že řízení o žádosti žalobce o přechodný pobyt ze dne 8. 8. 2022 bylo zastaveno dne 26. 1. 2023 z důvodu žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Ministerstvo tedy konstatovalo, že žalobce se neprokázal žádným oprávněním k pobytu, z něhož by plynulo, že byl ke dni podání žádosti oprávněn k pobytu na území ČR. Žádosti žalobce o vydání překlenovacího štítku ministerstvo nemohlo vyhovět, jak žalobce informovalo přípisem ze dne 4. 5. 2023. K vyjádření družky žalobce doručenému dne 24. 5. 2023 ministerstvo uvedlo, že neprokazuje oprávnění žalobce k pobytu na území ČR, nýbrž existenci partnerského vztahu. K vyjádření žalobce doručenému dne 29. 5. 2023 pak uvedlo, že pobytovou kontrolu nenařizovalo.
22. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce blanketní odvolání, které následně doplnil. Uvedl, že existuje judikatura, na základě které žadatelé v obdobných situacích přechodný pobyt získali, přestože ke dni podání žádosti na území pobývali na základě výjezdního příkazu nebo krátkodobého víza. Uvedl, že žádost o přechodný pobyt podal později z důvodu onemocnění, neboť dodržoval klid na lůžku. Žádost podal neprodleně po odpadnutí zdravotních překážek. Dále namítl, že ministerstvo se mělo zabývat veškerými skutečnostmi prokazujícími existenci partnerského vztahu, a nikoliv žádost bez dalšího zamítnout. Vycestování považuje za nepřiměřené narušení svého rodinného soužití a zásah do svých lidských práv. Namítl dále, že ministerstvo nezohlednilo aktuální politickou situaci v zemi původu, která pro něj coby člena strany PASTEF znamená ohrožení na životě.

23. Dne 24. 7. 2023 bylo ministerstvu doručeno podání nazvané „*Žádost o prodloužení lhůty k vycestování z území*“, v níž žalobce obdobně jako v žalobě uvádí nepřiměřený zásah do práva na soukromý a rodinný život a zhoršení bezpečnosti situace v zemi původu. Tu ministerstvo vyhodnotilo jako žádost o vydání nového rozhodnutí ve věci a řízení o této žádosti usnesením ze dne 2. 8. 2023, č. j. OAM-5018-19/PP-2023, zastavilo.
24. Žalovaná napadeným rozhodnutím rozhodla tak, jak je uvedeno v bodu 1 tohoto rozsudku. Se závěrem ministerstva, že žalobce nebyl v době podání žádosti o přechodný pobyt oprávněn k pobytu na území ČR, se ztotožnila. Žalobce na území ČR pobývá neoprávněně od 15. 2. 2023 a nerespektoval výjezdní příkaz platný do 1. 3. 2023. Ministerstvo nebylo povinno zkoumat trvalost partnerského vztahu žalobce, protože žalobce nesplňuje zákonnou podmínku pro podání žádosti. Žalovaná dále obsáhle citovala z judikatury správních soudů týkající se posuzování přiměřenosti zásahu rozhodnutí správního orgánu do soukromého a rodinného života účastníka řízení. Uvedla, že žalobce nepředložil žádné relevantní důkazy svědčící o nepřiměřenosti dopadů prvostupňového rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Žalobci nic nebrání požádat o jiný typ pobytového oprávnění. Žalobce má v zemi původu rodiče a tři děti, kdežto v ČR má jen partnerku, s níž údajně pobývá. Neuvedl, co by bránilo udržování vztahu v zemi původu. Shrnula, že žalobce nemá v ČR takové vazby, které by činily prvostupňové rozhodnutí nepřiměřeným. Budoval-li si žalobce v ČR soukromé vazby, činil tak s vědomím, že zde nemá oprávnění k pobytu. Lze předpokládat, že větší sociální vazby má k zemi původu, kde prožil většinu života. Žalovaná proto zásah do soukromého a rodinného života žalobce neshledává nepřiměřeným. Tvrzení, že pro něj země původu není bezpečná, žalobce nepodložil žádnými důkazy, a tak není zřejmé, co by mu mělo hrozit. Mezinárodní ochrana, o níž žádal, mu nebyla udělena.

Dosavadní průběh řízení před správními soudy

25. Zdejší soud o žalobě žalobce rozhodl poprvé rozsudkem ze dne 31. 10. 2024, č. j. 48 A 7/2023-94, kterým napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalobci k dalšímu řízení. Ke kasační stížnosti žalované NSS rozsudkem ze dne 14. 3. 2025, č. j. 4 Azs 253/2024-27, rozsudek č. j. 48 A 7/2023-94 zrušil a věc vrátil zdejšímu soudu k dalšímu řízení.

Posouzení žaloby soudem

26. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny požadavky na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
27. Žaloba není důvodná.
28. Podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců se rodinným příslušníkem občana Evropské unie dále rozumí cizinec, který má s občanem Evropské unie nebo se státním občanem České republiky přihlášeným k trvalému pobytu na území řádně doložený trvalý partnerský vztah.
29. Podle § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1 zákona o pobytu cizinců ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel, který není rodinným
- Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 nebo 2, v době podání této žádosti není podle tohoto zákona oprávněn pobývat na území.

30. Soud úvodem předesílá, že žalobní body jsou formulovány velmi obecně. Podle ustálené judikatury (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78) platí, že čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu správní soud přistoupí. Není na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebral by funkci zástupce žalobce.
31. Žalobce namítá, že žalovaná nedostatečně zjistila skutkový stav, nezohlednila veškeré skutečnosti a tvrzení žalobce v odvolání a naprosto nepřiléhavě posoudila osobní situaci žalobce. Žalobce trvá na tom, že napadené rozhodnutí představuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Na území ČR má totiž družku (bývalou manželku) a sociální vazby. Žalovaná podle něj měla posuzovat přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Dále namítá, že žalovaná nezohlednila kritickou politickou situaci v zemi původu a ohrožení žalobcovy osobní svobody a života v případě návratu. Konečně uvádí, že žádost o přechodný pobyt podal opožděně, protože byl nemocný, ale neprodleně po odpadnutí této překážky učinil kroky k legalizaci svého pobytu.

K zásahu do žalobcova soukromého a rodinného života

32. Soud se nejprve zabýval námitkou ohledně přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalobce.
33. NSS se v rozsudku ze dne 8. 8. 2023, č. j. 2 Azs 50/2023-31, zabýval věcí žalobkyně, již byla podle § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1 zákona o pobytu cizinců rovněž zamítnuta žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, přičemž se považovala za rodinného příslušníka občana ČR podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Šlo tedy věc skutkově obdobnou projednávané věci. NSS zde dospěl k závěru, že ač je zamítnutí žádosti v případě, kdy žadatel pobývá na území neoprávněně, v souladu se zákonem, nejde o jedinou rozhodující okolnost. Správní orgán se i v této situaci má zabývat přiměřeností dopadů rozhodnutí na život žalobkyně. NSS se tak ztotožnil se závěry krajského soudu, který shledal způsob, jakým se žalovaná v tamní věci vypořádala s otázkou přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně, jako nedostatečný a žalovanou zavázal, aby v dalším řízení posoudila, zda je vazba, kterou má žalobkyně na území ČR ke svému druhovi, skutečná a trvalá, a pokud ano, aby zhodnotila, co by zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců pro tuto vazbu znamenalo a zda má žalobkyně reálnou šanci získat na území ČR jiné pobytové oprávnění. Proto se soud v projednávané věci zabýval tím, zda žalovaná v napadeném rozhodnutí dostala uvedeným požadavkům na posouzení dopadů svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce.
34. Podle čl. 7 Listiny základních práv Evropské unie (Úřední věstník Evropské unie 2012/C 326/02) má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace.
35. Podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále též „Úmluva“) má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí

a korespondence. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

36. Z judikatury NSS plyne, že posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí správních orgánů do rodinného a soukromého života účastníků řízení není omezeno pouze na ta rozhodnutí, u kterých to zákon o pobytu cizinců výslovně stanoví (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30). Vznese-li cizinec námitku nepřiměřenosti, je správní orgán povinen zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince přímo na základě čl. 8 Úmluvy, ledaže by tvrzená nepřiměřenost byla již na prvý pohled nemyslitelná či jen zdánlivá (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, č. 3990/2020 Sb. NSS). V rozsudku ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017-29, pak NSS uvedl, že skutečnost, že zákon o pobytu cizinců výslovně neukládá správním orgánům povinnost posoudit přiměřenost dopadů jejich rozhodnutí dle příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců do rodinného a soukromého života účastníků řízení, znamená pouze tolik, že zákonodárce vyhodnotil dopady takových rozhodnutí do soukromého a rodinného života jako nízké, až zanedbatelné. Rozsudek však dodává, že nelze „současně ztrácet ze zřetele, že Česká republika je mimo jiné smluvní stranou [Úmluvy], jejíž článek 8 zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Povinnost zvážit přiměřenost dopadu každého rozhodnutí do těchto práv tak vyplývá přímo z Úmluvy.“
37. Článek 8 Úmluvy vyžaduje, aby správní orgány posuzovaly přiměřenost dopadů do rodinného a soukromého života cizince i ve správním rozhodnutí, jímž správní orgán zamítá žádost o povolení k přechodnému pobytu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30, či ze dne 8. 10. 2021, č. j. 5 Azs 314/2020-52). Z rozsudku NSS ze dne 24. 7. 2018, č. j. 5 Azs 102/2017-35, pak plyne, že podmínky § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců jsou nastaveny tak, že „ve většině případů lze předpokládat, že rozhodnutím o zamítnutí žádosti o povolení přechodného pobytu z tohoto zákonného důvodu nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života, a tedy k porušení čl. 8 Úmluvy, takovou situaci však nelze a priori vyloučit.“ Rozsudek NSS ze dne 25. 5. 2023, č. j. 7 Azs 66/2023-33, dovodil, že o nepřiměřeném zásahu do soukromého a rodinného života lze uvažovat i v případě cizince, u něhož správní orgán dospěl důvodně k závěru, že není rodinným příslušníkem občana EU ani s ním nemá vztah obdobný vztahu rodinnému. Tento rozsudek také potvrzuje, že skutečnost, že cizinec pobývá na území neoprávněně, nevyvazuje z povinnosti posoudit zásah negativního rozhodnutí do jeho rodinného a soukromého života.
38. Pečlivé posouzení osobních poměrů žalobce požaduje i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice 2004/38/ES“). Podle čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice 2004/38/ES, aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotyčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt partnera, se kterým má občan Unie řádně doložený trvalý vztah. Hostitelský členský stát *pečlivě posoudí osobní poměry těchto osob* a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob.

39. NSS ve zrušujícím rozsudku č. j. 4 Azs 253/2024-27 však nesouhlasil se závěrem zdejšího soudu, podle nějž se žalovaná s námitkou nepřiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce nevypořádala dostatečně s tím, že se projednávaná věc podstatným způsobem liší od situace řešené v rozsudku NSS č. j. 2 Azs 50/2023-31. NSS uvedl, že ustanovení § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců „bylo do zákona o pobytu cizinců vloženo jeho novelizací provedenou zákonem č. 274/2021 Sb. a nabylo účinnosti od 2. 8. 2021. Z důvodové zprávy k tomuto ustanovení vyplývá, že jeho cílem je boj proti zneužívání postavení údajného rodinného příslušníka občana EU k legalizaci nelegálního pobytu na území České republiky a že se jedná o reakci zákonodárce na nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17. Ústavní soud tímto nálezem zrušil § 169r odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců jako protiústavní, neboť toto ustanovení stanovilo správním orgánům povinnost [v obdobných případech jako výše citovaný § 87e odst. 1 písm. i) bod 1.] zastavit řízení, čímž podle Ústavního soudu bylo cizincům odnímáno právo na soudní ochranu tím, že o jejich žádosti nebylo rozhodováno meritorně. V důvodové zprávě je pak zdůrazněno, že nová právní úprava již počítá se zamítnutím žádosti, tedy s meritorním rozhodnutím, čímž zákonodárce vyhovuje výhradám Ústavního soudu. Současně důvodová zpráva poukazuje na to, že přísnější pravidla pro podávání žádostí o přechodný pobyt platí pouze pro kategorii cizinců vymezených v § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Z výše citovaného § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců je zřejmé, že správním orgánům neukládá povinnost zkoumat přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince ex lege tak, jak to činí některá jiná ustanovení zákona o pobytu cizinců. To však samo o sobě ještě neznamená, že by správní orgány nebyly povinny se touto otázkou zabývat, neboť tato povinnost rovněž plyne z čl. 8 Úmluvy. Judikatura Nejvyššího správního soudu v souvislosti s tím již opakovaně dovodila, že namítá-li cizinec ve správním řízení nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života, tedy porušení čl. 8 Úmluvy, je správní orgán povinen se s touto námitkou vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v konkrétním řízení posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců vyžaduje či nikoli [...]. K aktivaci tohoto článku je však zapotřebí, aby žadatel (v projednávaném případě tedy žalobce) vznesl konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do jeho soukromého či rodinného života [...] a s takovou námitkou je pak správní orgán povinen se vypořádat. V nyní projednávané věci žalobce tuto námitku nepřiměřenosti sice vznesl, učinil tak ale poprvé až v odvolání. Tím tedy aktivoval čl. 8 Úmluvy a povinnost žalované se případnou nepřiměřeností zabývat.“
40. NSS ve zrušujícím rozsudku č. j. 4 Azs 253/2024-27 dále připomněl, „že bylo věcí samotného žalobce dostatečně konkrétně tvrdit a také prokázat, že jeho vazby na území České republiky jsou natolik silné, že by trvání na negativním rozhodnutí o jeho žádosti [navzdory jednoznačnému naplnění zákonného důvodu pro její zamítnutí podle § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců] bylo nepřiměřené. Je to totiž vždy sám cizinec, kdo disponuje relevantními informacemi ze svého soukromého a rodinného života, a může tak nejlépe vylíčit specifika těchto sfér jeho života do té míry, aby mohla být položena ‚na misku vah‘ proti jiným zájmům. Jde o informace z jeho vlastní soukromé až intimní sféry (pokud by šlo například o informace týkající se zdravotního stavu daného cizince či příslušníků jeho rodiny), jejichž sdělení závisí výlučně na vůli cizince. S ohledem na uvedené bylo v žalobcově zájmu sdělit, nejlépe již [ministerstvu], konkrétní a individualizované informace ze svého soukromého a rodinného života, o nichž se domnívá, že jsou pro posouzení věci relevantní a případně i způsobily převážit nad jinými zájmy a hledisky.“

41. Podle rozsudku č. j. 4 Azs 253/2024-27 „po příslušných správních orgánech nelze požadovat, aby k holé námitce nepřiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života vznesené bez bližšího upřesnění k individuální situaci konkrétního cizince, zde žalobce (byť jí je „aktivován“ čl. 8 Úmluvy a správní orgán takovou námitku nemůže jen tak pominout) pouze z vlastní iniciativy vyhledávaly všechny relevantní skutečnosti a důkazy, které by případně mohly svědčit o nepřiměřenosti rozhodnutí, pokud takové informace neoznačí a neprokáže sám cizinec. Jak již uvedeno, je na samotném cizinci, aby přesvědčivým způsobem tvrdil, resp. nabídl důkazy o tom, že v jeho případě existuje překážka bránící vydání negativního správního rozhodnutí“. Bylo proto podle NSS „v zájmu žalobce, aby již [ministerstvu], popř. následně žalované, přednesl co nejpodrobněji a nejpřesvědčivěji, jaké všechny negativní dopady bude zamítavé správní rozhodnutí mít na jeho soukromý a rodinný život. Místo toho se však omezil na jedno obecné tvrzení o existenci družky a blíže nespecifikovaných sociálních vazeb [...] Žalovaná [...] tak nemohla na uvedenou obecnou odvolací námitku reagovat jinak než se stejnou mírou obecnosti, jakou této námitce věnoval sám žalobce.“ V postupu ministerstva ani v postupu žalované tak NSS neshledal pochybení, které by ústilo v nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. „S ohledem na známé skutečnosti a obecnost žalobcem vznesené námitky [žalovaná] posoudila přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce dostatečně a důvody, pro které nepřiměřenost rozhodnutí nedovodila, v napadeném rozhodnutí odůvodnila přezkoumatelným způsobem.“
42. Podle NSS žalobce „nenabídl žádná relevantní a dostatečně konkrétní tvrzení, která by o případné nepřiměřenosti mohla svědčit a jimiž by byla [žalovaná] povinna se zabývat a vypořádat se s nimi. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom vyplývá, že správní orgány partnerský vztah mezi žalobcem a jeho družkou nijak nezpochybňovaly a z uvedeného důvodu nebylo potřebné se více věnovat ani fotografiím, které žalobce předložil [ministerstvu]. S ohledem na to, že žalobce ke svému tvrzenému partnerskému vztahu nic bližšího neuvedl, [žalovaná] dospěla (na základě dalších informací z žalobcova soukromého a rodinného života, které jí byly známy) k tomu, že zamítavé rozhodnutí nebude znamenat nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Tyto závěry nebyl s to žalobce vyvrátit ani v žalobě, v níž opět jen ve vší stručnosti [...] poukázal na existenci jeho partnerského vztahu s družkou, o němž pochyby nepanovaly. S ohledem na to pak bylo také nadbytečné blíže zkoumat, zda tvrzená vazba k jeho družce je skutečná a trvalá“.
43. NSS ve zrušujícím rozsudku č. j. 4 Azs 253/2024-27 tedy nesouhlasil s názorem, „že [žalovaná] byla povinna nejprve důkladně zkoumat a zjišťovat stálost a trvalost partnerského vztahu žalobce a jeho družky, neboť taková povinnost stěžovatelce neplyne ze zákona ani z ustálené judikatury. Naopak je v rozporu s výše popsáním rozložením důkazního břemene a povinností tvrzení při aktivaci čl. 8 Úmluvy. Zejména s ohledem na zcela obecnou a stručnou námitku obsahující pouhou zmínku o existenci partnerského vztahu a s ohledem na to, že existence tohoto vztahu nebyla sporná, považuje Nejvyšší správní soud požadavky, které krajský soud v tomto směru klade na [žalovanou], za přehnané. Nejvyšší správní soud znovu opakuje, že jediné, co žalobce v odvolání v souvislosti s nepřiměřeností uvedl, bylo, že „vycestování za výše uvedených okolností představuje opatření zcela krajního rázu a tento postup žadatel vnímá jako nepřiměřený, neboť narušuje jeho další rodinné soužití a představuje citelný zásah do základních lidských práv.“ Takto formulovaná námitka obsahující obecné fráze jako „rodinné soužití“ a „citelný zásah“, aniž by tyto pojmy jakkoliv rozváděla a blíže upřeshňovala v kontextu

žalobcova individuálního případu, zcela jistě nejsou způsobilé založit správním orgánům povinnost provést rozsáhlé šetření ohledně žalobcova soukromého a rodinného života.“

44. NSS uzavřel, že „v nyní projednávaném případě ze strany žalobce nezazněla žádná konkrétní tvrzení vztahující se k partnerskému či jakémukoliv jinému vztahu, který si na území České republiky vybudoval. [...] bylo na žalobci, jak již uvedeno výše, aby přesvědčivě a úplně tvrdil skutečnosti a předkládal důkazy svědčící o nepřiměřenosti rozhodnutí a v takovém případě by bylo na správních orgánech, aby se těmito tvrzeními a důkazy zabývaly a zvážily je oproti důvodu negativního rozhodnutí a aby přijaté závěry ve svých rozhodnutích také řádně, s ohledem na individuální skutkové okolnosti případu, a srozumitelně odůvodnily. Z postupu zvoleného žalobcem ve správním řízení ve vztahu k otázce přiměřenosti rozhodnutí (obecná argumentace a s výjimkou společných fotografií s družkou absence jakýchkoliv důkazů) a z následné obecné formulace žalobních námitek o těžce otázce se přitom jeví, že jeho skutečným cílem je spíše pozdržet následky samotného zamítavého rozhodnutí než skutečně prokázat, že rozhodnutí o jeho žádosti představuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.“
45. Závěry obsažené ve zrušujícím rozsudku NSS č. j. 4 Azs 253/2024-27 jsou pro zdejší soud v dalším řízení závazné a není prostor s nimi v projednávané věci jakkoliv polemizovat či je zpochybňovat (srov. § 110 odst. 4 s. ř. s.). Zdejší soud proto uzavírá, že žalovaná posoudila přiměřenost aplikace § 87e odst. 1 písm. i) bodu 1 zákona o pobytu cizinců s ohledem na soukromý a rodinný život žalobce odpovídajícím způsobem. Žalobní námitky jsou proto nedůvodné.

K ostatním žalobním bodům

46. Jako nedůvodnou soud posoudil námitku, že žalovaná nezohlednila, že rozhodovala v době, kdy byl pro žalobce návrat do země původu vzhledem k tamní kritické politické situaci nebezpečný. Není pravdou, že žalovaná se tímto tvrzením vůbec nezabývala. V napadeném rozhodnutí konstatovala, že obavy žalobce shledala neopodstatněné, protože je nijak nedoložil, a tak není jasné, co by mu mělo hrozit, a poukázala na neúspěšnou žádost žalobce o mezinárodní ochranu. Vzhledem k obecnosti žalobní i odvolací námitky, nemá soud takovému vypořádání žalobcovy námitky co vytknout.
47. Obavy z návratu do země původu, jak je žalobce konkretizoval v řízení před soudem, lze navíc jen těžko „zohlednit“ vydáním povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, neboť ochrana před navrácením do země původu, kde by byly ohroženy život a zdraví žalobce, není účelem tohoto pobytového oprávnění. Tomuto účelu slouží primárně mezinárodní ochrana, případně vízum za účelem strpění při splnění podmínek § 179 zákona o pobytu cizinců, přičemž o obojí žalobce rovněž žádal. Z hlediska podmínek pro vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, které bylo předmětem předcházejícího řízení, nejsou tyto skutečnosti relevantní. Z judikatury zdejšího soudu plyne, že povolení k přechodnému pobytu by nepochybně nebylo možné udělit pouze na základě zásahu do soukromého života nebo rodinného života, neboť takový výklad by byl nepochybně v rozporu se smyslem a účelem zákona a směrnice 2004/38/ES (srov. rozsudek ze dne 9. 11. 2022, č. j. 51 A 39/2020-49). Tím spíše bude tento závěr platit ve vztahu k žalobcem tvrzeným obavám z návratu do země původu.
48. Důvodná není ani zcela obecná námitka žalobce, že žádost o přechodný pobyt podal sice opožděně, ale neprodleně po odpadnutí zdravotní překážky. Opožděnost podání žádosti totiž vůbec není rozhodovacím důvodem napadeného rozhodnutí. Tím je skutečnost, že

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

žalobce žádost podal v době, kdy nebyl oprávněn k pobytu na území ČR. Zákon o pobytu cizinců přitom nestanoví žádnou lhůtu, ve které mohl žalobce žádost podat, jestliže mu v podání žádosti (ještě) v době, kdy oprávněn pobývat na území byl, znemožnily důvody na jeho vůli nezávislé.

49. Námitkou, že žalovaná nerespektovala § 2 odst. 4 správního řádu a že nemůže být ve veřejném zájmu, aby mu byla „zrušena platnost povolení k trvalému pobytu“, se soud nezabýval. Žalobce ji totiž poprvé vznesl až v replice ze dne 27. 11. 2023, tj. po uplynutí lhůty pro podání žaloby, která v souladu s § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců činila 30 dnů ode dne doručení napadeného rozhodnutí (dne 21. 9. 2023). Podle § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s. nicméně lze žalobu o další žalobní body rozšířit jen ve lhůtě pro podání žaloby. Jedná se tedy o pozdě uplatněný žalobní bod, jímž se soud nezabývá.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

50. Ze shora uvedených důvodů žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
51. Soud neprovedl k důkazu novinové články týkající se politické situace v zemi původu žalobce ani předložené lékařské zprávy, neboť skutečnosti jimi prokazované nepovažoval za podstatné pro projednávanou věc.
52. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na jeho běžnou činnost, pod kterou spadá rovněž obrana vlastních rozhodnutí v soudním řízení správním.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. listopadu 2025

JUDr. David Kryška v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.